

Päiväys: 18.02.2012

Edellinen päiväys: 19.06.2010 1/7

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

KEMIKAALITIE TOJEN ILMOITUSLOMAKE

**1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNANHARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT**

**1.1 Aineen tai valmisteen tunnistetiedot**

Kauppanimi Fiksatiiviaerosoli

Valmisteen tunnusnumero: 338440

**1.2 Valmistajan, maahantuojan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot**

1.2.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja A. Wennström Oy/ Porvoon Teknillinen Tehdas

1.2.2 Katuosoite Värjärintie 3-5  
Postinumero ja -toimipaikka 16230 ARTJÄRVI  
Puhelin 03-882 590  
Telefax 03-882 5959  
Y-tunnus 0420184-6

1.2.3 Häätapauksissa vastaavan tiedonantajan nimi ja osoite

Myrkytystietokeskus / HYKS PL 360 (Haartmaninkatu 4), 00029 HYKS ( HELSINKI)

Hätänumero 09-4711 tai 09-471 977

**2. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS**

PALO- JA RÄJÄHDYSVAARA: Haihtuva helposti syttyvä



**3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**

**3.1 Kuvaus:**

Aerosolipakkaus 400 ml

**3.2 Vaaraa aiheuttavat aineosat**

3.2.1 CAS-nro tai muu koodi	3.2.2 Aineosan nimi	3.2.3 Pitoisuus	3.2.4 Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja muut tiedot ainesosasta
64-17-5	Etanoli	50 - 60 %	F; R11
78-83-1	Isobutanoli	< 1,2 %	Xi, R10-37/38-41-67
Ponneaine:			
74-98-6	Propaani/ seos	40 -50 %	F+; R12
106-97-8	Butaani		
	Modifioitu vinyylipolymeeri		

#### **4. ENSIAPUOHJEET**

##### **4.1 Erityiset ohjeet :**

Tajuttomalle henkilölle ei saa koskaan antaa mitään suun kautta.

##### **4.2 Hengitys**

Siirrettävä raittiiseen ilmaan. Löysättävä tiukkoja vaatteita. Nostettava tajuissaan oleva henkilö istumaan. Annettava happea tai tekohengitystä tarvittaessa. Heti lääkärin hoitoon.

##### **4.3 Iho**

Likaantuneet vaatteet riisutaan (haihtuva tuote voi aiheuttaa palovaaran). Iho pestään runsaalla vedellä ja saippualla.

##### **4.4 Roiskeet silmiin**

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Heti lääkärin hoitoon.

##### **4.5 Nieleminen**

Ainetta niellyt on pidettävä levossa ja rauhallisena. Oksennutettava mikäli henkilö on tajuissaan. (Suurten määrien nauttiminen saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja tajunnan menetyksen.) Heti lääkärin hoitoon.

##### **4.6 Tietoja lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille**

Hengitys, nieleminen ja ihokosketus: Oireet voivat ilmetä viivästyneenä.

#### **5. OHJEET TULIPALON VARALTA**

##### **5.1 Sopivat sammutusaineet**

Jauhe, hiilidioksidi, vesisumu tai alkoholin kestävä vaahto.

##### **5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa**

Vältettävä tulipalossa mahdollisesti syntyvän ärsyttävän tai myrkyllisen savun hengittämistä. Aerosolipurkin kuumetessa räjähdysvaara.

##### **5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten**

Paineilmahengityslaite ja täydellinen suojarustus..

##### **5.5 Muita ohjeita**

Ihmisten pääsy estettävä vaara-alueelle ja ihmiset pidettävä tuulen yläpuolella. Pakkaukset jäähdytettävä vesisuihkulla ( siirrä turvaan palovaaran uhatessa).

#### **6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA**

##### **6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä**

Ihmisten pääsy estettävä päästön/vuodon alueelle ja ihmiset pidettävä tuulen yläpuolella. Poistettava kaikki sytytyslähteet. Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Käytettävä sopivaa suojavaatetusta.

Päiväys: 18.02.2012

Edellinen päiväys: 19.06.2010 3/7

## 6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämiseksi

Pyritään rajoittamaan päästö ja estämään tuotteen leviäminen ympäristöön. Estettävä tuotteen pääsy viemäreihin (palo- ja räjähdysvaara).

## 6.3 Puhdistusohjeet

Pienet määrät: Pienet määrät voidaan imeyttää absorboivaan aineeseen (esim. hiekka). Säilytettävä sopivassa ja suljetussa säiliössä hävittämistä varten.

## 6.4 Muita ohjeita

Kaikissa toimenpiteissä käytettävä riittäviä suojarusteita.

## 7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

### 7.1 Käsittely

Riittävä ilmanvaihto. Säilytettävä erillään syttymislähteistä. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen.

### 7.2 Varastointi

Varastoidaan viileässä hyvin tuuletetussa paikassa.

Painepakkaus ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli +50 C :n lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään.

## 8. ALTISTUMISEN EHKÄISY / HENKILÖKOHTAISET SUOJAIMET

### 8.1 Altistuksen raja-arvot

#### 8.1.1 HTP-arvot

CAS-numero Ainesosan nimi

64-17-5	Etanoli	1000 ppm (8h) 1900 mg/m <sup>3</sup> (8h) FIN2002	1300 ppm(15min) 2500 mg/m <sup>3</sup> (15min)
78-83-1	Isobutanoli	50 ppm (8h) 150 mg/m <sup>3</sup> (8h) FIN2002	75 ppm (15min) 230
106-97-8	Butaani	800 ppm (8h)	

#### 8.1.2 Muut raja-arvot

Altistuksen seurantamenetelmät: NIOSH 1400, 1401

Päiväys: 18.02.2012

Edellinen päiväys: 19.06.2010 4/7

## 8.2 Altistumisen ehkäiseminen

### Työperäisen altistuksen torjunta

Mahdollisuus silmähuuhteluun oltava lähellä.

#### 8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Tarvittaessa hengityssuojain, jos ilmanvaihto ei ole riittävä (orgaanisten kaasujen suodatin, tyyppi A2)

#### 8.2.1.2 Käsiensuojaus

Tarvittaessa: Suojakäsineet (esim. nitrilikumia)

#### 8.2.1.3 Silmiensuojaus

Suojalasit/kasvosuojain roiskevaarallisissa töissä.

#### 8.2.1.4 Ihonsuojaus

Käytettävä sopivaa suojavaatetusta.

## 9. FYSIKAALISET JA KEMIALLISET OMINAISUUDET

### 9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri ja haju)

väritön, neste, lievästi tuoksuva

### 9.2 Terveyden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

#### 9.2.1 ph-arvo

9.2.2 Kiehumispiste/kiehumisalue + 78 / 120 C (etanoli)

9.2.3 Leimahduspiste 12 ... 25 C (etanoli) - 104 C (propani)

#### 9.2.5 Syttyvyys (kiinteä, kaasu)

##### 9.2.5.1 Itsesyttymislämpötila

##### 9.2.5.2 Räjähdyksivaara

9.2.5.3 Räjähdyksirajat a) alempi 1,9 vol% (butaani)

b) ylempi 8,5 vol% (butaani)

9.2.8 Suhteellinen tiheys 811 kg/m<sup>3</sup> 20 C (etanoli)

9.2.9 Liukoisuus a) veteen osittain

b) rasvaliukoisuus

### 9.13 Oktanoli/vesi jakaantumiskerroin

### 9.14 Viskositeetti

### 9.15 Muut tiedot

## 10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

### 10.1 Vältettävät olosuhteet

Vältettävä lämpöä, kipinöitä ja avotulta.

### 10.3 Haitalliset hajoamistuotteet

**11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT****11.1 Välitön myrkyllisyys**

Etanoli: LD 50/suunkautta/rotta=>7060 mg/kg,

Isobutanoli: LD 50/suunkautta/rotta=>2460 mg

LD 50/ihonkautta/kani=>3400 mg

**11.2 Ärsyttävyys ja syövyttävyys**

Ärsyttää silmiä.

**11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys**

Myrkyllisiä vaikutuksia vereen, munuaisiin, maksaan, sydämeen ja lisääntymisjärjestelmään.

Etanoli: Karsinogeenisuus/IARC: Luokka 3.

**11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin**

Hengitys: Aiheuttaa suun, nenän ja kurkun ärsytystä, yskää, johtaen nukuksissa oloon ja tokkuraan. Pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa päänsärkyä, huimausta, vapinaa ja väsymystä. Voi johtaa kuolemaan.

Nieleminen: Vaikutukset (1unssi=n.28g): Kasvojen ja niskan punoitusta, yliampuvaa hyvänolon tunnetta, vatsakipuja, alakuloisuutta, huimausta, päänsärkyä, oksentelua ja tajuttomuutta.

Vaikutukset (3 unssia): koordinaation häiriintyminen, uneliaisuus, tokkuraisuus ja kooma. Voi johtaa kuolemaan. Oireet voivat ilmetä viivästyneenä.

Ihokosketus: Tuote voi imeytyä ihon läpi. Oireet voivat ilmetä viivästyneenä. Pitkäaikainen tai toistuva kosketus aiheuttaa ihon kuivumista ja ärtymistä (ihonpunotus). Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

Silmäkosketus: Voi ärsyttää silmiä.

**11.6 Muut terveysterveysvaikutuksiin liittyvät tiedot**

Aineelle altistumisen työssä katsotaan aiheuttavan työministeriön päätöksen 1044/91 mukaan vaaraa perimälle, sikiölle tai lisääntymiselle.

**12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE****12.1 Pysyvyys ympäristössä****12.1.1 Biologinen hajoavuus**

BOD5/cod 37 – 86% (etanoli) biologisesti nopeasti hajoava

BOD28>60% TOD(isobutanoli) biologisesti helposti hajoava

**12.1.2 Kemiallinen hajoavuus**

Etanoli: Hydrolyytisesti stabiili, T1/2 on n. 4-6 vrk ilmassa.

Propani ja butaani haihtuvat ilmaan, jossa ne hajoavat.

**12.2 Kertyvyys eliöihin**

Etanoli: low Pow = -0,3; ei kertyvä  
Isobutanoli: low Pow = 0,76; kertyvyys eliöihin heikko.

Päiväys: 18.02.2012

Edellinen päiväys: 19.06.2010 6/7

### 12.3 Kulkeutuminen ympäristössä

Etanoli: Höyrynpaine 5,9 kPa(+20 C) ; erittäin haihtuva  
Polymeeri: osittain vesiliukoinen

### 12.4 Myrkyllisyys eliöille

#### 12.4.1 Myrkyllisyys vesieliöille

Etanoli:  
LC50 = 142000mg/l, kala 96 h  
LC50 = 3700-6800 mg/l, vesikirppu (Daphnia magna), 48 h  
LOEC = 65 mg/l, levä  
Isobutanoli:

LC50 = 1330 mg/l, kalat  
LC50 = 1030 mg/l, Daphnia

#### 12.4.2 Myrkyllisyys muille eliöille

### 12.5 Muut tiedot

## 13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Jätteet hävitettävä paikalliset ja kansalliset jätehuoltosäännökset huomioon ottaen.  
Aerosolipulloa ei saa puhkaista eikä polttaa edes tyhjänäkään.

## 14. KULJETUSTIEDOT

14.1 YK-numero 1950

14.2 Pakkausryhmä 2

### 14.3 Maakuljetukset

14.3.1 Kuljetusluokka 2/2.5F

14.3.2 Vaaran tunnusnumero

14.3.3 Rahtikirjan mukainen nimitys fiksaatiivaerosoli

14.3.4 Muita tietoja

### 14.4 Merikuljetukset

14.4.1 IMDG-luokka 2.2, sivu 9022, pakkausryhmä 11

14.4.2 Oikea tekninen nimi

14.4.3 Muita tietoja EmS Mr.2-13, MFAG Nr.620

### 14.5 Ilmakuljetukset

14.5.1 ICAO/IATA-luokka 2.1,sub-risk3, packing group 11

14.5.2 Oikea tekninen nimi Aerosols

14.5.3 Muita tietoja

## 15 KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

15.1 Varoitusetiketin tietoja ETY-numero:

15.1. Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi

F+ erittäin helposti syttyvä

15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien ainesosien nimet

15.1.3 Propaani/butaani  
**R-lausekkeet** R12 Erittäin helposti syttyvä

Päiväys: 18.02.2012

Edellinen päiväys: 19.06.2010 7/7

### S-lausekkeet

S2 Säilytettävä lasten uloittumattomilla.  
S 16 Säilytettävä erillään syttymislähteistä, tupakointi kielletty

15.1.5 Eräille valmisteille käytetyt erityismerkinnät

### 15.2 Kansalliset määräykset

### 16. MUUT TIEDOT

16.1 Käyttötarkoitus hiili- ja pastellitöiden kiinnitys paperille, jolle se muodostaa tuskin havaittavan ohuen suojakerroksen

#### 16.1.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista

Propaani/Butaani	R12	Erittäin helposti syttyvää
Etanoli	R11	Helposti syttyvä
Isobutanoli	R37	Ärsyttää hengityselimiä
	R38	Ärsyttää ihoa
	R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.4 Lisätietoja antaa A. Wennström Oy Tapio Tattari 03-882590

#### 16.5 Käytetyt tietolähteet

Raaka-ainevalmistajien kt-tiedotteet.

#### 16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset